

Boeren produceren zelf hun energie

Enkele weken geleden hadden we al een dossier over bedrijven met een kleinschalige vergister om elektrische energie op te wekken op basis van de mest van het bedrijf. Maar landbouwers hebben nog andere mogelijkheden om energie op te wekken. Zo zijn er heel wat bedrijven die zonnepanelen op het dak van stal of loods hebben geplaatst. Op die manier kunnen ze hun eigen energiebehoefte grotendeels invullen en zelfs elektriciteit leveren aan het net. We bezochten een bedrijf met een kleine installatie met terugdraaiende teller en een bedrijf met een grote installatie met zelfs een eigen middenspanningscabine. Allebei zijn ze tevreden met hun investering maar het kan altijd beter, zo blijkt.

Bart Vleeschouwers

Paul Saelens bij zijn vleesautomaat. Op sommige dagen moet hij die vijf keer aanvullen.

Paul Saelens runt in Herent, nabij Leuven, het gemengde bedrijf Hoeve 'Ten Halve', met vleesvee en akkerbouw. Zo'n 8 jaar geleden liet hij een kleine installatie met zonnepanelen leggen op het dak van de koeienstal. In totaal heeft deze installatie een vermogen van net geen 10 kilovoltampère (kVA). De elektriciteit die niet direct nodig is op het bedrijf zet Paul

op het net via een terugdraaiende teller. Deze regeling was gegarandeerd voor 20 jaar. Hij kreeg ook groenestroomcertificaten van 350 euro voor elke 1000 kWh (kilowattuur). Paul opteerde destijds voor een kleine installatie vanwege de geldende VLIF-reglementering. Voor grote installaties kon je toen geen steun krijgen en als Paul alles tegen elkaar afwoog, leek het toen het beste om zich te beperken tot een vermogen van 10 kVA. Met wat hij nu weet, zou hij waarschijnlijk anders geredeneerd hebben en een grote installatie gekozen hebben. Hij heeft immers meer dan genoeg dakoppervlakte. Wat niet is, kan wel nog komen, maar op korte termijn doet hij het met wat nu op het dak ligt.

Stof kan een probleem zijn

De zonnepanelen van Hoeve 'Ten Halve' lagen er opvallend bestoft bij. Paul Saelens moest dat beamen, maar hij had er wel een plausibele uitleg voor. De aardappelloods vlak naast de stal met de zonnepanelen werd leeggemaakt en daarbij kwam nogal wat stof vrij. Als die werkzaamheden achter de

waren, zou hij zijn panelen wel schoonmaken. Hij heeft daarvoor een borstel op een telescopische steel met een ingebouwde sproeier, verbonden aan een waterslang. Op een uurtje zijn de panelen dan weer zo goed als nieuw. Anderzijds was de productiviteit van de panelen niet meetbaar verminderd met het stof dat erop lag.

Waar mogen we ons aan verwachten?

De voorbije weken was er in de pers heel wat te doen over het systeem van de terugdraaiende tellers en de invoering van de digitale elektriciteitsmeters. Met dit dossier kreeg Lydia Peeters (Open Vld), de Vlaamse minister bevoegd voor deze materie, een heel moeilijk probleem op haar bord. De eigenaars van kleine installaties hoorden tegenstrijdige standpunten. De terugdraaiende teller zou niet meer kunnen. Neen, hij zou nog kunnen voor 15 jaar. Daarop stelde VREG (Vlaamse regulator voor elektriciteit en gas) botweg dat hij alleen bevoegd was om ▶

De relatief kleine installatie van Hoeve Ten Halve in Herent heeft een piekvermogen van 10 kW.

hierover te beslissen. Wat het nu uiteindelijk wordt, blijft onduidelijk. De Vlaamse regering heeft wel beslist dat de regeling behouden wordt voor bestaande installaties. Maar doordat VREG moeilijk deed, kan dit besluit nog aangevochten worden bij het Grondwettelijk Hof.

Dit soort gehacketak is wel niet bevorderlijk om mensen te overtuigen om zonnepanelen te installeren. Degenen die het meest overtuigd waren, hebben dat immers allang gedaan. Wie er nog aan moet beginnen, is misschien niet zo makkelijk te overhalen of heeft het financieel niet breed genoeg voor zulke investeringen. Wat duidelijkheid vanwege de overheid zou zeker een goede zaak zijn.

Voor grote installaties verandert weinig

Bij Luc en Bastiaan Dehertogh in het Vlaams-Brabantse Neervelp (Boutersem) liggen de kaarten anders. Zij opteerden in 2012 voor een grote installatie. Zij deden op dat moment grote investeringen, met onder andere een nieuwe varkensstal voor vleesvarkens en 2 aardappelbewaarloodsen voor zo'n 8000 ton aardappelen. Omdat hun elektriciteitsbehoefte sowieso al de aanschaf van een middenspanningscabine vereiste, was de

© BART VLEESCHOUWERS

Luc Dehertogh heeft zonnepanelen op de varkensstal. Het was een erg grijze en mistige dag, waardoor de productie erg laag was.

stap naar een grote installatie voor zonnepanelen niet meer zo fors. Het werd een installatie met een geïnstalleerd vermogen van 203 kVA. Dat is niet de grootste installatie in de sector, maar ze kan tellen. Het is de bedoeling van Luc en Bastiaan om met deze installatie op nul uit te komen, dus evenveel elektriciteit te produceren als ze verbruiken. Dat lijkt ook redelijk goed te lukken. Alleen klopt het financiële plaatje niet meer. Zonnepanelen produceren het meest in de zomer – of toch als de zon het hardst schijnt en het niet te warm is – en minder in de winter. Het verbruik op het bedrijf daarentegen is vooral hoog in het (late) najaar, als de aardappelen ingeschuurd worden, en in de winter, als ze constant moeten ventileren. Net dan is de productie vaak te laag. Omdat zij te veel panelen hebben om te kunnen werken met een terugdraaiende teller, gaat de niet-verbruikte stroom op het net. Daar krijgen ze weliswaar groenestroomcertificaten en een vergoeding voor, maar de prijs waarvoor ze hun stroom moeten verkopen, is zo'n 20% van wat ze moeten betalen als ze stroom van het net halen. De familie Dehertogh zoekt daarom naar manie-

ren om elektriciteit op te slaan, zodat ze de stroom kunnen gebruiken als die nodig is. Maar alle de bestaande technologie kost nog veel te veel om rendabel te zijn. Batterijen of het opslaan van waterstof zijn inderdaad veelbelovende denksporen, maar die zijn gewoon veel te duur.

De grote installatie heeft wel een voordeel: omdat een terugdraaiende teller nooit mogelijk was, blijft de huidige regeling van vergoeding en ondersteuning bestaan. De onzekerheid is minder groot, alhoewel het ook voor dit type van productie nooit zeker is dat het morgen nog ondersteund wordt.

Zonne-energie heeft toekomst

Beide bedrijfsleider waren nog tevreden dat ze destijds beslist hadden om met fotovoltaïsche panelen te starten. De twee systemen blijken een interessante investering te zijn en geld op een spaarboekje brengt toch niets op ... Tegelijk zijn de zonnepanelen een goede zaak voor het imago van de landbouw. Als je alle zonnepanelen bij landbouwers zou samenbrengen, zouden die een kleine elektriciteitscentrale kunnen vervangen – weliswaar alleen als de zon schijnt. ■

© BART VLEESCHOUWERS

Bij een grote installatie met zonnepanelen is soms een middenspanningscabine nodig.